

Hvor mye ugras skal du tillate i enga?

Det er vår, du er travel og vips viser ugraset seg i all sin prakt. Du må ta et valg. Bekjempe eller ikke?

Josefa Andreassen Torp, NLR Agder

Det er deilig å endelig se at enga vekkes til live igjen, og når motivasjonen for å ta fatt på våronna er skyhøy. Våren kom(mer) sent i år, så veksten vil utvikle seg raskt. Det er mye arbeid som skal gjøres på kort tid, og ugraset er ofte en luring på våren. Det ser som regel smått og uskyldig ut i starten, men før du får sukk for deg, ruver det langt over kulturplantene vi ønsker å dyrke fram. Noe ugras må vi forvente, og litt løvetann gir

god smak - men det er når ugrasandelen blir så stor at den går utover avling og kvalitet, at det blir problem.

Ugras kan også være giftige, gi dårlig smak både på fôret eller melka, samt i dag som flere ugrasarter gir svært liten avling og/eller lav energikonsentrasjon. NLR Vest og NLR Nordvest har laget heftet *Grovfôrøkonomi*, der en tabell viser egenskaper til vanlige ugras i eng og beite:

Lav avling	Tunrapp, knereverumpe, krypssoleie, løvetann, marikåpe
Lav energikonsentrasjon	Høymole, skogstorkenebb
Vraka på beite	Sølvbunke, engsoleie, stornesle, tistel, høymole, knappsiv og lyssiv
Usmak på høy og surfôr	Balderbrå, krypssoleie, høymole
Inneholder giftstoff	Engsoleie, myrsnelle, dikesvineblom, landøyda, rome
Skader slimhinner	Sølvbunke
Påvirker melkekvalitet	Balderbrå (lukt, smak), småsyre (smak, surning), krypssoleie (smak, farge), ryllik (smak), engsyre (vanskeliggjør smørlaging)
Høyt innhold av vann	Løvetann, krypssoleie, ryllik

I samme heftet kommer de med følgende rettleiding for skadeterskelen for ulike ugrasarter:

- Giftige planter: 0 %
- Planter som blir vraka: 0–5 %
- Andre ugras: 10–25 %

Vi kan altså tåle noe ugras i enga og på beitet, men det er lurt å følge med. Ugraset kan fort ta overhånd, hvis det får lov til å spre seg. Vi oppfordrer deg til å bruke et registreringsverktøy hvor du skriver ned hvilke enger og beiter som trenger tiltak. Det er fort gjort å glemme, og plutselig har du en høymoleeng i stedet for gras.

Kjemisk bekjempelse

I konvensjonell drift har vi mulighet til å bekjempe ugras kjemisk. Med riktig dosering og sprøytetidspunkt gir det ofte gode resultater. Grunnlaget for ei god eng legges i gjenleggsåret. Ved å bekjempe ugraset i gjenleggsåret får du mindre ugras i engåra. Ugrasartene er også små i gjenleggsåret, og du vil

Standhaftige: Løvetann og høymole. En kilde til evig frustrasjon og arbeid for bonden.

komme unna med lavere doser og mer effektiv bekjemping.

Noen ganger må du likevel ta opp ugraskampen i etablert eng og beite. Rett tid for kjemisk bekjemping av de fleste ugras er på store rosetter før blomsterstengelen strekker seg. For ugras uten typisk rosett er rett tid på velutviklet bladmasse før blomstring. Ingen middel virker godt mot alle typer ugras, og det er viktig å velge middel ut fra de artene som er et problem. Følg etiketten eller spør din rådgiver om riktig dosering og valg av middel.

Vær obs på vekstreduksjon

Dersom du har kløver i enga, er det som oftest viktig å velge midler som er mest mulig skånsom mot denne. I noen tilfeller kan ugrasproblemet likevel være så stort at det kan være mest hensiktsmessig å heller bruke det middelet som er best mot det spesifikke ugraset selv om det også går ut over kløveren.

Det blir alltid en avlingsreduksjon med sprøyting - vurder derfor behovet. De mest aggressive lavdosemidlene bør du ikke bruke ved varme forhold seint på våren eller sommeren, da grasveksten stagnerer betydelig. Det kan være bedre å vente med sprøytinga til ettersommer/høst.

Planlegg i forhold til beiting

Avpussing et par ganger i sesongen kan holde mye av ugraset i sjakk på beite, men det er også aktuelt med sprøyting mot vassarve, høymole, landøyda, tistel og andre ugras som dyra vraker eller som er giftige. Husk da sperrefrist med tanke på beitedyra. Mange ugrasmidler kan gi utslag på lam og andre beitedyr. Best virkning oppnår du om våren før blomstring eller to-tre uker etter avpussing.

Bevisste valg

Det er vår, det er travelt og vips viser ugraset seg i all sin prakt - og du må ta et valg. Bekjempe eller ikke? Kartlegg hvilke ugrasarter som er dominerende og lag en bekjempingsstrategi for ditt bruk. Bevisste valg og en god strategi vil være et viktig bidrag for å bekjempe ugras i grovfôrproduksjonen. Og trenger du hjelp, er vi kun en telefon unna!